

ปัจจัยกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล
ของธนาคารพาณิชย์
Factors Determining Personal Consumption
Loans of Commercial Banks

กัญชาลี ขวางเสน¹
Kanchalee Kwangsen¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัจจัยกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอนุกรมเวลาและภาคตัดขวาง (Panel Data Analysis) ทำการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 – 2557 ครอบคลุม 76 จังหวัด ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็น การศึกษามูลค่าสินเชื่ออุปโภคบริโภคสะสม ส่วนที่สอง ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสินเชื่ออุปโภคบริโภคในแต่ละปี โดยการศึกษาทั้งสองแบบนี้จะใช้ข้อมูลของทุกจังหวัด มาพิจารณาร่วมกันเป็นตัวแทนของทั้งประเทศ และแยกศึกษาเป็นรายภาค การคำนวณใช้ทั้งตัวแบบ Fixed Effects และ Random Effects ผลการศึกษา ทั้งระดับสินเชื่อสะสมและการเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อ ในภาพรวมให้ผลสอดคล้องกันคือ ปริมาณเงินฝาก ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดความต้องการสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ค่าความ

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (e-mail address: kanchaili3834@gmail.com)

ยี่ดหุ่่นของของสินเชื่อบุคบริโภคต่อปีจยกำหนดทั้ง 3 ปีจยส่วนใหญ่มีค่าต่ำและ
ผันแปรไปแต่ละภูมิภาค

คำสำคัญ: สินเชื่อบุคบริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์การวิเคราะห์ข้อมูล panel

ABSTRACT

In this thesis, the researcher studies factors determining the tendering of consumption loans by commercial banks in Thailand. This study was divided into two parts. In Part One, the accumulation of consumption loans was studied. In Part Two, the annual changes in consumption loans was studied for all years of concern.

In both parts, data from all provinces were considered as representative of the whole country even though analysis was also conducted for each region taken separately. The fixed effects and the random effects models were used for calculation purposes. The findings suggest that the level of accumulated loans and changes in loans were overall found to be congruent. The amount of deposits, the provincial gross domestic product, and real interest rates played important roles in determining the need for personal consumption loans. As governed by these three determining factors, the flexibility with which personal consumption loans were tendered by commercial banks was low and varied by region.

Keywords: personal consumption loans, commercial banks, panel data analysis

บทนำ

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจ ถือว่าเป็นแหล่งระดมเงินฝากที่สำคัญที่สุด โดยทำหน้าที่รับฝากเงินจำนวนมากจากประชาชน ธุรกิจ และหน่วยราชการต่างๆ ธนาคารพาณิชย์จะนำเงินที่ได้จากการระดมเงินฝากไปลงทุนและให้กู้ยืม ซึ่งเป็นธุรกิจที่สำคัญและเป็นรายได้หลักของธนาคารพาณิชย์ การอำนวยความสะดวกของธนาคารพาณิชย์ไปยังภาคธุรกิจต่างๆ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการขยายตัวเศรษฐกิจรวมของประเทศ การขยายตัวของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลเป็นสินเชื่อประเภทหนึ่งของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมาก ดังจะเห็นได้จาก สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์มีการขยายตัวไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสินเชื่อประเภทต่างๆ (ดูตารางที่ 1 ประกอบ)

โดยเฉพาะในปีพ.ศ. 2552 ธนาคารพาณิชย์ต้องเผชิญกับภาวะทางเศรษฐกิจที่หดตัวจากผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจโลก สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ชะลอตัวลงเป็นอย่างมาก ส่งผลให้สินเชื่อรวมชะลอตัวร้อยละ -1.8 สินเชื่อทุกประเภทหดตัวลง เช่น สินเชื่อธุรกิจหดตัวร้อยละ 5 และสินเชื่อสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหดตัวร้อยละ 6.9 ในขณะที่สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลสามารถขยายตัวร้อยละ 8 ต่อมาในปีพ.ศ. 2553 สินเชื่อรวมสามารถกลับมาขยายตัวอีกครั้งอยู่ที่ร้อยละ 11.3 ซึ่งเกิดจากความต้องการสินเชื่อของภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนส่งผลให้สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนและขยายตัวในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2555 สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลขยายตัวถึงร้อยละ 21.6 ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายสินเชื่อรถยนต์ ที่รัฐบาลมีนโยบาย "รถคันแรก" ที่มีมาตรการคืนภาษีรถคันแรกของรัฐบาล และสินเชื่อส่วนบุคคลจากความจำเป็นในการใช้จ่ายของประชาชนหลังจากภาวะน้ำท่วม ถึงแม้ว่าในช่วง 4 ปีหลัง (ปี พ.ศ.2555-2558) ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยชะลอตัวลง แต่สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล

บุคคลของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มขยายตัวที่ดีเมื่อเทียบกับสินเชื่อประเภทต่างๆ ของธนาคารพาณิชย์

ตารางที่ 1 การขยายตัวของสินเชื่อในระบบธนาคารพาณิชย์

ปี พ.ศ.	สินเชื่อ (ร้อยละ)			
	สินเชื่อรวม	สินเชื่อธุรกิจ	สินเชื่อ SME	สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล
2550	4.60	1.50	-	16.00
2551	11.40	10.50	-	14.00
2552	-1.80	-5.00	-6.90	8.00
2553	11.30	9.00	7.40	17.70
2554	15.10	14.80	14.40	15.80
2555	13.70	10.60	14.10	21.60
2556	11.00	10.20	14.70	12.90
2557	5.00	4.00	2.20	7.40
2558	4.30	3.10	5.60	7.10

ที่มา: จาก รายงานผลการดำเนินงานธนาคารพาณิชย์, โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป., ค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2559, จาก http://www.bot.or.th/thai/Financialinstitutions/Publications/Pages/FiProformance_Press.aspx

จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์เป็นสินเชื่อที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก และมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ และเป็นตัวชี้วัดอุปสงค์รวมของสินค้าและบริการรวมถึงการรักษาพยาบาลระดับรายได้ของประชาชน ดังนั้น งานศึกษานี้จึงมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์รายจังหวัด จำนวน 76

จังหวัด ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลเชิงบวกในการกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์รายจังหวัด เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ศึกษาปัจจัยกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์รายจังหวัดของประเทศไทย

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาปัจจัยกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์จำนวน 76 จังหวัดครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผสมระหว่างข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) รายปี รวมระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2553-2557 และข้อมูลภาคตัดขวาง (cross section data) คือ จังหวัดในประเทศไทย 76 จังหวัด โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นทางการจากธนาคารแห่งประเทศไทย

วิธีการศึกษา

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantities Analysis) เป็นการสร้างแบบจำลองในรูปของสมการ การวิเคราะห์สมการแบบถดถอย Panel Data Analysis ในการคำนวณด้วยตัวแบบ Fixed Effects และ Random Effects โดยมีปัจจัยกำหนดในการศึกษา 3 ปัจจัย ได้แก่ ปริมาณเงินฝากรายจังหวัด ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริง การศึกษาแบ่งเป็น 2 กรณี กรณีแรก เป็นการศึกษาปัจจัยกำหนดระดับคงค้างของสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ กรณีที่

สอง เป็นการศึกษาปัจจัยกำหนดการเปลี่ยนแปลงสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของ
ธนาคารพาณิชย์ เป็นตัวแบบที่ใช้ในการศึกษา เป็นดังนี้

1. ตัวแบบสมการถดถอยพหุคูณปัจจัยกำหนดระดับสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล
ของธนาคารพาณิชย์รายจังหวัด

$$CLC_{it} = a_0 + a_1DEP_{it} + a_2GPP_{it} + a_3R_{it} + u_{it}$$

โดย CLC = สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์รายจังหวัด
ต่อหัว

DEP = เงินฝากธนาคารพาณิชย์รวมรายจังหวัดต่อหัว

GPP = ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัดต่อหัว

R = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงรายจังหวัด

i = จังหวัดที่ 1, 2, 3, ..., 76

t = ปี t คือ 1, 2, 3, 4, 5 (ปีพ.ศ.2553 – 2557)

2. ตัวแบบสมการถดถอยพหุคูณปัจจัยกำหนดการเปลี่ยนแปลงสินเชื่ออุปโภค
บริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์

$$\Delta CLC_{it} = a_0 + a_1\Delta DEP_{it} + a_2\Delta GPP_{it} + a_3R_{it} + u_{it}$$

โดย ΔCLC_{it} = การเปลี่ยนแปลงในแต่ละปีของสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล
ของธนาคารพาณิชย์รายจังหวัดต่อหัว

ΔDEP_{it} = การเปลี่ยนแปลงในแต่ละปีของเงินฝากธนาคารพาณิชย์
รายจังหวัดต่อหัว

GPP = ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัดต่อหัว

R = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงรายจังหวัด

i = จังหวัดที่ 1,2,3,...,76

t = ปี t = 1, 2, 3, 4, 5 (ปีพ.ศ.2553 – 2557)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและแหล่งข้อมูล

1. ปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล คือมูลค่าการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ของประเทศไทย ในหมวดของการให้สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล เก็บรวบรวมข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย

2. เงินฝากรวมรายจังหวัดต่อหัว คือเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ของประเทศไทยจำแนกตามจังหวัด เป็นการรวบรวมข้อมูลจำนวนสำนักงานและเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศและสาขาธนาคารต่างประเทศ

3. ผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) เป็นรายได้ที่มาจากกิจกรรมการผลิตทั้งหมดที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่จังหวัด เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงคำนวณจาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MRR – อัตราเงินเฟ้อรายจังหวัด รวบรวมข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำหรับอัตราเงินเฟ้อรายจังหวัดนำมาจากกระทรวงพาณิชย์

ผลการศึกษา

ผลการคำนวณสมการสินเชื่อบุคคลบริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์แบ่งการศึกษา 2 แบบ คือ การศึกษาปัจจัยกำหนดระดับสะสมของสินเชื่อบุคคลบริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์ เปรียบเทียบเป็นการศึกษาระยะยาว และศึกษาแบบการเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อบุคคลบริโภคส่วนบุคคล เปรียบเทียบเป็นการศึกษาในระยะสั้น

1. ผลการศึกษาปัจจัยกำหนดระดับสะสมของสินเชื่อบุคคลบริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์

การศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการใช้อัตราของทุกจังหวัดมาพิจารณาทั้งหมด จึงเปรียบเทียบเป็นการวิเคราะห์ของทั้งประเทศ ส่วนที่สอง เป็นการพิจารณาแยกเป็นรายภาค ผลการศึกษาในแต่ละส่วน เป็นดังนี้

1.1) จากผลการศึกษาสมการสินเชื่อบุคคลบริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์รายจังหวัดทั่วประเทศ

การคำนวณใช้ทั้ง 2 ตัวแบบคือ Fixed Effects และ Random Effects ทั้ง 2 ตัวแบบ ให้ผลสอดคล้องกัน ดังแสดงในตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า R^2 ที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 0.98 แสดงให้เห็นว่าเงินฝากรวมต่อหัว ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัดต่อหัว และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงร่วมกันกำหนดปริมาณสินเชื่อบุคคลบริโภคส่วนบุคคลได้ถึงร้อยละ 98

ผลการวิเคราะห์ทิศทางและระดับความมีนัยสำคัญของปริมาณเงินฝากต่อหัว ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัดต่อหัว และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงที่มีต่อปริมาณ

สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์ต่อหัว จากการคำนวณทั้ง 2 ตัวแบบ พบว่า ปัจจัยกำหนดทุกตัวมีนัยสำคัญต่อการกำหนดปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงมีความสัมพันธ์ในทางบวก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตารางที่ 2 ผลการคำนวณสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ทั้งประเทศ

ตัวแปร	Fixed Effect Model (FEM)		Random Effect Model (REM)	
	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics
ค่าคงที่	-7063.677	-3.44855	-5252.885	-2.049655
เงินฝากรวม	0.217567	18.7980	0.221212	23.25643
GPP	0.085044	6.21833	0.069531	6.758276
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริง	736.2176	4.58136	756.4929	4.853111
R ²		0.98		0.67

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: การคำนวณตัวแบบ FEM กำหนดให้ค่าสัมประสิทธิ์ของแต่ละจังหวัด รวมกันคงที่ แตกต่างกันไปแต่ละจังหวัด ในที่นี้นำเสนอเฉพาะค่าคงที่ที่ใช้ร่วมกัน

1.2) ผลการคำนวณสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์รายภาค

ผลการคำนวณทั้ง 2 ตัวแบบ แสดงในตารางที่ 3 ได้ผลดังนี้

(1) เมื่อพิจารณาจากค่า R^2 ของทุกสมการในทุกภาคมีค่าค่อนข้างสูง โดยเฉพาะตัวแบบ Fixed Effects แสดงให้เห็นว่าเงินฝากรวม ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด (GPP) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริง ร่วมกันกำหนดปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลในเกณฑ์ที่สูง

(2) ผลการคำนวณในแต่ละภาคให้ผลเหมือนกัน คือ ปริมาณเงินฝากรวม และผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด (GPP) เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงไม่มีนัยสำคัญต่อการกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์เฉพาะภาค และตัวแบบที่คำนวณ เช่น ภาคใต้มีนัยสำคัญต่อการกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ (เฉพาะตัวแบบ Fixed Effects) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เฉพาะตัวแบบ Random Effects)

(3) ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกำหนดกับปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ จากผลการคำนวณในทุกตัวแบบและทุกภาค ผลจากการคำนวณ พบว่า ปริมาณเงินฝากรวมและผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด (GPP) เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎี (ยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน (เฉพาะตัวแบบ Fixed Effects) ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงไม่มีนัยสำคัญในการกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล และมีความสัมพันธ์ในทิศทางที่ไม่แน่นอนกับปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ ขึ้นอยู่กับแต่ละภูมิภาคและตัวแบบที่ใช้

ในการคำนวณโดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทั้งสองตัวแบบที่คำนวณ

ตารางที่ 3 ผลการคำนวณสมการสินเชื่อบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์รายภูมิภาค

ตัวแปร	(FEM) ภาคเหนือ		(REM) ภาคเหนือ	
	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics
ค่าคงที่	-10870.79	-4.936024	-9950.201	-3.013121
เงินฝากรวมต่อหัว	0.52031	8.740443	0.447744	8.740951
GPP	0.040294	1.244147	0.059853	2.014556
อัตราดอกเบี้ย	-131.4622	-0.880183	-32.45766	-0.226048
เงินกู้ที่แท้จริง				
R ²		0.97		0.72

ตัวแปร	(FEM) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		(REM) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics
ค่าคงที่	-15236.99	-5.258823	-377.589	-0.143964
เงินฝากรวมต่อหัว	0.378701	11.70865	0.346784	10.87937
GPP	0.188434	4.363939	-0.009916	-0.326386
อัตราดอกเบี้ย	67.41005	0.580409	480.6999	4.963688
เงินกู้ที่แท้จริง				
R ²		0.98		0.7

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 3 (ต่อ) ผลการคำนวณสมการสินเชื่อบุคคลบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์รายภูมิภาค

ตัวแปร	(FEM) ภาคใต้		(RFM) ภาคใต้	
	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics
ค่าคงที่	-53435.55	-12.27759	-39290.87	-8.106323
เงินฝากรวมต่อหัว	1.262155	17.09183	0.980936	20.40555
GPP	0.019036	1.147596	0.028569	1.762042
อัตราดอกเบี้ย	-811.3205	-2.064255	-11.17627	-0.031338
เงินกู้ที่แท้จริง				
R ²		0.99		0.86

ตัวแปร	(FEM) ภาคกลาง		(RFM) ภาคกลาง	
	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics
ค่าคงที่	-12854.53	-2.597043	-11350.77	-3.172364
เงินฝากรวมต่อหัว	0.192351	15.05213	0.208337	24.23394
GPP	0.076594	3.828161	0.061738	5.976313
อัตราดอกเบี้ย	1218.934	3.286556	1180.255	3.43817
เงินกู้ที่แท้จริง				
R ²		0.99		0.86

ที่มา: จากการคำนวณ

2. ผลการศึกษาแบบการเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อบริโภคบริโภคส่วนบุคคล ธนาคารพาณิชย์

การศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการใช้อัตราของทุกจังหวัดมา
พิจารณาทั้งหมด ส่วนที่สอง เป็นการพิจารณาแยกเป็นรายภาค ผลการศึกษาในแต่ละ
ส่วน เป็นดังนี้

2.1) ผลการคำนวณสมการการเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อบริโภค บริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์รายจังหวัดทั่วประเทศ

ผลการคำนวณด้วยตัวแบบ Random Effects ให้ผลดีกว่า ดังแสดงใน
ตารางที่ 4 ผลการคำนวณพบว่า การเปลี่ยนแปลงเงินฝากรวมและผลิตภัณฑ์มวลรวม
รายจังหวัด (GPP) เป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดความต้องการสินเชื่อบริโภคบริโภค
ส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ มีนัยสำคัญ 0.01 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ใน
การกำหนดสินเชื่อและมีความสัมพันธ์ในทิศทางผกผัน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎี

เมื่อพิจารณาจากค่า R^2 สมการโดยรวมแสดงความสัมพันธ์ของการ
เปลี่ยนแปลงปริมาณสินเชื่อบริโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์และปัจจัย
กำหนดอยู่ในระดับต่ำ

**ตารางที่ 4 ผลการคำนวณสมการการเปลี่ยนแปลงสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล
ของธนาคารพาณิชย์ทั่วประเทศ**

ตัวแปร	random effect model (REM)	
	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics
ค่าคงที่	6510.119	4.595964
การเปลี่ยนแปลงเงินฝาก	0.171077	4.620371
GPP	0.02822	5.949373
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริง	-1256.525	-4.443399
R ²		0.16

ที่มา: จากการคำนวณ

*2.2) ผลการคำนวณการเปลี่ยนแปลงสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล
บุคคลธนาคารพาณิชย์รายภาค*

ผลการคำนวณแสดงในตารางที่ 5 พิจารณาจากค่า R² สมการโดยรวมแสดงความสัมพันธ์ของปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์และปัจจัยกำหนดอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลเป็นการพิจารณาในระยะสั้น ซึ่งมีปัจจัยอื่นๆ ที่มารบกวน มากกว่าที่จะอธิบายด้วยปัจจัยกำหนดทั้ง 3 ปัจจัยที่ทำการศึกษา

ผลการคำนวณในแต่ละภาคพบว่า ปริมาณเงินฝากรวมและผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลรายภาค มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 (ยกเว้น ภาคเหนือ และภาคใต้ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ใน

ทุกภาคและมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน (ยกเว้นภาคใต้ที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ตารางที่ 5 ผลการคำนวณสมการเปลี่ยนแปลงสินเชื่อบริโภคบริโภคส่วนบุคคล
ของธนาคารพาณิชย์ ตัวแบบ Random effect model ส่วนภูมิภาค

ตัวแปร	(REM) ภาคเหนือ		(REM) ภาคใต้	
	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics
ค่าคงที่	5554.134	4.185721	2395.051	0.367564
การเปลี่ยนแปลงเงินฝาก	0.331233	2.566692	1.301674	3.718642
GPP	0.009056	0.615681	0.034398	1.061674
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริง	-953.1632	-5.451258	-1061.438	-0.929211
R^2	0.23		0.25	
ตัวแปร	(REM) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		(REM) ภาคกลาง	
	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics
ค่าคงที่	-369.1361	-0.327768	14669.77	3.216105
การเปลี่ยนแปลงเงินฝาก	0.289673	1.614586	0.151175	2.895726
GPP	0.087228	4.340644	0.023127	3.011583
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริง	-745.1191	-6.636331	-2679.93	-3.17304
R^2	0.34		0.15	

ที่มา: จากการคำนวณ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผลการศึกษาพบว่าสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลและเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ค่อนข้างมีการกระจุกตัวสูงในกรุงเทพและปริมณฑล และไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงสะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่กรุงเทพและปริมณฑล และเมืองใหญ่ในภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น และนครราชสีมา ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต และสงขลา

2. ผลการศึกษาสินเชื่อสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลสะสมซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการศึกษาระยะยาว และการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่ออุปโภคและบริโภคซึ่งเสมือนการศึกษาระยะสั้น ให้ข้อสรุปตรงกันว่า ปริมาณเงินฝาก ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัดและอัตราเงินดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดความต้องการสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์ แต่ค่าความยืดหยุ่นของสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงค่อนข้างต่ำ ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่า การใช้นโยบายการเงินในการควบคุมรายจ่ายของภาคประชาชนโดยผ่านสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์จะมีประสิทธิภาพน้อย ยกตัวอย่างเช่น ในช่วงที่เกิดภาวะเงินเฟ้อหรือเศรษฐกิจขยายตัวมากเกินไป การใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวดโดยใช้เครื่องมือทางการเงินแทรกแซงให้อัตราดอกเบี้ยในระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น เพื่อจะชะลอการใช้จ่ายของประชาชนจะได้ผลน้อย ดังนั้น จำเป็นต้องใช้มาตรการเสริมอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น มาตรการควบคุมการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์บางประเภท เช่น สินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์ ในกรณีที่มีการขยายสินเชื่อประเภทนี้มากเกินไป อันจะนำไปสู่ภาวะฟองสบู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

3. การดำเนินนโยบายเกี่ยวกับสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ในด้านต่างๆ เช่น การควบคุม การพยากรณ์ ควรต้องคำนึงถึงโครงสร้างของ

ระบบเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัด หรือของแต่ละภูมิภาค ทั้งนี้เพราะมีความแตกต่างกันในเรื่องระดับความสำคัญ ทิศทางการส่งผล รวมทั้งขนาดของการส่งผลของปัจจัยกำหนดที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลธนาคารพาณิชย์

4. สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลเป็นสินเชื่อหลักของธนาคารพาณิชย์ เพราะมีส่วนร้อยละ 30 ของสินเชื่อรวม สินเชื่อประเภทนี้ประกอบด้วยสินเชื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อบัตรเครดิต การขยายตัวของสินเชื่อประเภทนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ดังนั้น การติดตามสินเชื่อประเภทนี้และนโยบายการจัดการของภาครัฐจึงมีความสำคัญ การดำเนินนโยบายการกำกับดูแล ควรต้องคำนึงถึงเนื่องจากการกระจุกของสินเชื่อประเภทนี้ และการสนองตอบต่อปัจจัยกำหนดที่แตกต่างกันของแต่ละภูมิภาค

เอกสารอ้างอิง

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). *ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อในประเทศของธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทธุรกิจรายจังหวัด*. ค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/FinancialInstitutions/CommercialBank/Pages/statDepositsAndLoansbyprovinces.aspx>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *รายงานผลการดำเนินงานธนาคารพาณิชย์ปี 2557*. ค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2559, จาก http://www.bot.or.th/thai/FinancialInstitutions/Publications/Pages/FiProformance_Press.aspx
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม. (2557). *ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่*. ค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2559, จาก http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=national_account

วารสารเศรษฐศาสตร์รามคำแหง
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2560 ISSN 2408-2643

วเรศ อุปปาติก. (2541). *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร* (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วเรศ อุปปาติก. (2544). *เศรษฐศาสตร์การเงินการธนาคาร*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.